

MINISTERIET FOR FAMILIE-
OG FORBRUGERANLIGGENDER

Familiestyrelsen

Den 14. september 2007
J.nr.: 07-0800-00168
Sagsbehandler: KKDA/JERO

2. reviderede notat om indførelse af ægteskab mellem to personer af samme køn

1. Indledning

Dette notat er revideret i forhold til det reviderede notat af 7. september 2007 om indførelse af ægteskab mellem to personer af samme køn. Ændringerne består i indsættelse af bestemmelser om, at reglerne om faderskab også finder anvendelse på et ægteskab mellem to kvinder samt ophævelse af bestemmelsen om hustruens mulighed for at foretage indkøb til egne særlige behov på kredit efter retsvirkningslovens § 11. Der er endvidere indført konsekvensrettelser af de pågældende ændringer.

Ved spørgsmål nr. 8 til forslag B 76 til folketingsbeslutning om at indføre en ægteskabslovgivning, som ligestiller homoseksuelle med heteroseksuelle, har Folketingets Retsudvalg anmodet om teknisk bistand til udformning af ændringsforslag til ægteskabslovgivningen, hvorefter to mennesker af samme køn får mulighed for at indgå ægteskab, således at alle ægtepar stilles lige, det vil sige, at alle ægtepar pålægges samme pligter og nyder samme rettigheder. Ved spørgsmål nr. 9 har udvalget bedt om yderligere ændringer.

Familiestyrelsen har udarbejdet et udkast til et sådant lovforslag, jf. pkt. 2. Udkastet er udarbejdet ud fra de retningslinier, der er angivet dels i bemærkningerne til beslutningsforslaget dels i spørgsmål nr. 8 og nr. 9.

Bestemmelserne i udkastet om kirkelig vielse er udarbejdet i samarbejde med Kirkeministeriet.

Endelig bemærkes, at der ikke er foretaget høring over udkastet.

2. Udkast til forslag til lovgivning om ægteskab mellem to personer af samme køn

Forslag
til
lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love
(Ægteskab mellem to personer af samme køn)

§ 1

I lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, jf. lovbekendtgørelse nr. 38 af 15. januar 2007, foretages følgende ændringer:

1. Før kapitel 1 indsættes:

”Kapitel 1
Lovens anvendelsesområde

§ 1. Loven finder anvendelse på ægteskab mellem to personer af forskelligt køn og mellem to personer af samme køn.” (Note 1)
Kapitel 1 bliver kapitel 1 a, og § 1 bliver § 1 a.

2. § 14, 2. pkt., ophæves og i stedet indsættes:

”Præsten kan afvise at foretage lysning for to personer af samme køn. Regler om lysning fastsættes af kirkeministeren.”

3. § 15, stk. 2, 2. pkt., ophæves og i stedet indsættes:

”En præst kan afvise at velsigne en borgerlig vielse mellem to personer af samme køn. Regler om velsignelse fastsættes af kirkeministeren.”

4. Efter § 17 indsættes:

”§ 17 a. En præst kan afvise at foretage en kirkelig vielse, jf. § 16, af to personer af samme køn.”

5. § 40, 2. pkt., ophæves og i stedet indsættes:

”En præst kan afvise at foretage mægling mellem to personer af samme køn. Regler om mægling fastsættes af kirkeministeren efter forhandling med ministeren for familie- og forbrugeranliggender.”

6. I § 66 indsættes som nyt stk. 2:

”Stk. 2. Bestemmelser om ægteskab i internationale traktater finder ikke anvendelse på ægteskab mellem to personer af samme køn eller på registreret partnerskab, medmindre dette følger af traktaten, eller medkontrahenterne tilslutter sig dette.” (Note 2)

§ 2

I lov om ægteskabets retsvirkninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 37 af 5. januar 1995, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 ændres ”Mand og hustru” til: ”Ægtefællerne”.

2. I § 2 ændres ”mand og hustru” til: ”ægtefællerne”.

3. § 11, stk. 1, 2. pkt., ophæves.

4. § 53, stk. 1-2, affattes således:

”§ 53. Denne lovs bestemmelser kommer også til anvendelse på ægtepagter, som indgås uden for landet, når en af ægtefællerne har bopæl her. Ægtefællernes myndighed til at indgå ægtepagten skal bedømmes efter deres hjemsteds lovgivning.

Stk. 2. En ægtepagt, der er oprettet af en ægtefælle, der ikke har bopæl her i landet, og som er gyldig efter ægtefællens hjemsteds lovgivning, er, når ægtefællen bosætter sig her i landet, gyldig her, for så vidt den ikke strider mod denne lov. I forhold til tredjemand er gyldigheden dog betinget af, at ægtepagten inden 1 måned, efter at ægtefællen har taget bopæl her, anmeldes til personbogen. Sker anmeldelsen senere, regnes retsvirkningen først fra anmeldelsesdagen.”

§ 3

I lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1001 af 5. oktober 2006, foretages følgende ændring:

1. I § 448 c indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

”Stk. 2. Uanset stk. 1 kan sag om opløsning af ægteskab mellem to personer af samme køn eller om opløsning af registreret partnerskab, der er omfattet af lov om registreret part-

nerskab, behandles her, hvis ægteskabet eller partnerskabet ikke anerkendes i det land, hvor parterne bor.”

Stk. 2-3 bliver stk. 3-4.

§ 4

I børneloven, lov nr. 460 af 7. juni 2001, fortages følgende ændringer:

1. Efter § 35 indsættes:

”Kapitel 8 Ægteskab mellem to kvinder

§ 35 a (Note 3) Reglerne i loven finder tilsvarende anvendelse for et barn, der fødes i et ægteskab mellem to kvinder.

Stk. 2. Den kvinde, der ikke føder barnet, betegnes som medmoder til barnet. Betegnelsen anvendes i loven i stedet for betegnelsen far i de tilfælde, hvor et barn fødes i et ægteskab mellem to kvinder. (Note 4)

§ 5

1. Loven træder i kraft den XX.XX.XXXX. (Note 5)

2. Lov nr. 372 af 7. juni 1989 om registreret partnerskab ophæves, men finder fortsat anvendelse for registreret partnerskab indgået før lovens ikrafttræden.

3. Et registreret partnerskab, der er omfattet af lov om registreret partnerskab, kan ændres til et ægteskab, jf. § 1, efter anmodning fra begge partnere. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler herom.

§ 6

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. §§ 1-2 og 4 kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger:

Note 1: Den foreslåede bestemmelse i § 1 medfører, at definitionen i dansk ret af et ægteskab udvides til også at omfatte ægteskab indgået mellem to personer af samme køn. Et sådant ægteskab vil have de samme retsvirkninger som et ægteskab mellem to personer af forskelligt køn, medmindre andet bestemmes.

Note 2: § 4, stk. 4, i lov om registreret partnerskab indeholder følgende bestemmelse: ”Bestemmelser i internationale traktater finder ikke anvendelse på det registrerede partnerskab, medmindre medkontrahenterne tilslutter sig dette.”. Baggrunden for bestemmelsen er, at registreret partnerskab hverken findes eller anerkendes i en række lande, fordi dette strider mod fundamentale retsprincipper (ordre public) i de pågældende lande. Danmark kan derfor ikke ensidigt bestemme, at bestemmelser om ægteskab i internationale traktater også skal omfatte registreret partnerskab, medmindre dette følger af traktaten, eller de medkontraherende stater tilslutter sig dette. Det samme gør sig gældende i relation til ægteskab mellem to personer af samme køn. Den foreslåede bestemmelse i § 1, nr. 2, viderefører således med visse redaktionelle ændringer den gældende bestemmelse i partnerskabslovens § 4, stk. 4.

Note 3: For at sikre, at faderskabsreglerne i børneloven kan finde anvendelse på børn, der fødes af en kvinde, der har indgået ægteskab med en anden kvinde, indsættes bestemmelsen i § 35 a. Det vil herefter være muligt for den kvinde der ikke er mor til barnet at blive

registreret som barnets medmoder. Der vil som udgangspunkt være tale om de tilfælde, hvor moderen til barnet er blevet kunstigt befrugtet.

Note 4: Bestemmelsen i § 35 a vedrører alene de tilfælde, hvor et barn fødes i ægteskab mellem to kvinder. Der er således ikke indsat bestemmelser, der vedrører et barn, der fødes i et ægteskab mellem to mænd. Dette vil i så fald nødvendiggøre, at der involveres en rugemor (surrogatmoderskab) eller lignende. Efter reglerne i børnelovens § 31, er dette ikke lovligt med den eksisterende lovgivning. Derimod omfatter bestemmelsen såvel lesbiske, der bliver gravide ved insemination, som de tilfælde, hvor moderen bliver gravid ved et seksuelt forhold.

Note 5: Indførelse af ægteskab mellem to personer af samme køn vil kræve en række administrative ændringer, bl.a. af kommunernes vielsessystemer. For at give mulighed for at gennemføre disse ændringer inden lovens ikrafttræden bør lovforslaget tidligst sættes i kraft 3-4 måneder efter vedtagelsen.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Det er ikke umiddelbart muligt at vurdere de økonomiske og administrative konsekvenser af forslaget. Umiddelbart er det Familiestyrelsens vurdering, at der hovedsageligt vil være tale om økonomiske og administrative konsekvenser ved implementeringen af forslaget. Det vil især dreje sig om udarbejdelse af administrative forskrifter og blanketter, især hvis forslaget også helt eller delvist skal omfatte reglerne om faderskab og moderskab i børneloven. Hertil kan komme udgifter for kommunerne til ændring af registreret partnerskab til ægteskab.